ECLI:LV:AT:2022:0325.A420246320.9.L
Nr. A420246320, SKA-676/2022
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2022.gada 25.martā

[1] Senātā saņemta pieteicējas AS „Olaines ķīmiskā rūpnīca „BIOLARS”” blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 23.decembra spriedumā ietverto lēmumu izbeigt tiesvedību daļā.

[2] Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – reģionālā vides pārvalde) izsniedza pieteicējai atļauju A kategorijas piesārņojošai darbībai ķīmisko vielu un maisījumu, kā arī pārklājumu materiālu ražošanai /adrese/ (turpmāk – atļauja). 2019.gada 1.februārī un 2021.gada 19.martā atļauja grozīta.

Atļaujas C sadaļas 15.2.12.apakšpunktā noteikts – līdz netiks nodrošinātas līgumā ar AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS” pieļaujamās notekūdeņos novadāmās koncentrācijas, nepieļaut *AIBN-porofora* sintēzes notekūdeņu nonākšanu kanalizācijas tīklos, bet gan tos apsaimniekot kā atkritumus (grozītās atļaujas C sadaļas 15.2.8.apakšpunkts). Savukārt atļaujas C sadaļas 15.2.13.apakšpunkts paredz – ja cita produkta ražošanā rodas notekūdeņi, ko notekūdeņu priekšattīrīšanas iekārtas nespēj attīrīt, lai nodrošinātu atbilstību noslēgtajam līgumam ar AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS”, nodrošināt šo notekūdeņu apsaimniekošanu kā atkritumus (aktuālās atļaujas C sadaļas 15.2.9.apakšpunkts).

Iestāde veica pārbaudi, kuras laikā vērtēta bīstamo atkritumu apsaimniekošana atbilstoši atļaujā izvirzītajām prasībām. Pārbaudes rezultātā konstatēti neatļauti bīstamo atkritumu uzkrājumi un vairākas neatļautas bīstamo atkritumu uzglabāšanas vietas, kā arī neatbilstoši atkritumu uzglabāšanas iepakojumi un to marķējumi. Secināts, ka atļaujas nosacījumi netiek ievēroti.

Administratīvais process iestādē noslēdzās ar Valsts vides dienesta 2020.gada 7.maija lēmumu (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru atstāts negrozīts reģionālās vides pārvaldes 2020.gada 19.marta lēmums, ar kuru pieteicējai uzdots veikt vairākas darbības konstatēto neatbilstību novēršanai, nosakot arī to izpildes termiņus. Pieteicējai citastarp uzdots nepieļaut *poroforu* (AIBN un AIVN) sintēzes notekūdeņu novadīšanu AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS” kanalizācijas tīklos, ja tiek pārsniegtas 2018.gada 27.aprīļa līgumā noteiktās pieļaujamās koncentrācijas, bet apsaimniekot tos kā bīstamos atkritumus (turpmāk – 1.veicamā rīcība); izpildes termiņš – no lēmuma paziņošanas dienas.

Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par Valsts vides dienesta lēmuma atcelšanu.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 23.decembra spriedumā ietverto lēmumu tiesvedība izbeigta daļā par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru atstāts negrozīts reģionālās vides pārvaldes 2020.gada 19.marta lēmums daļā par 1.veicamo rīcību.

Lēmums pamatots ar to, ka 1.veicamā rīcība atkārto atļaujas C sadaļas 15.2.12. un 15.2.13.apakšpunktu (grozītās atļaujas 15.2.8. un 15.2.9.apakšpunkts). Nav saskatāms, ka būtu grozītas iepriekš nodibinātās tiesiskās attiecības, proti, iestāde šajā daļā nav izdevusi jaunu administratīvo aktu, ar kuru būtu atkārtoti vērtējusi pieļaujamību *AIBN-porofora un AIVN-porofora* sintēzes notekūdeņus novadīt AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS” kanalizācijas tīklos. Šādos apstākļos 1.veicamā rīcība nav uzskatāma par administratīvo aktu un ir vērtējama tikai kā informatīva norāde. Līdz ar to tiesvedība šajā daļā ir izbeidzama atbilstoši Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktam (lieta nav skatāma administratīvā procesa kārtībā).

[4] Pārbaudījusi pārsūdzēto lēmumu, blakus sūdzību, pieteikumu un lietas apstākļus, senatoru kolēģija atzīst par pareizu lēmumā secināto, ka pārsūdzētais lēmums daļā par 1.veicamo rīcību nav administratīvais akts, kura tiesiskums attiecīgi nevar tikt pārbaudīts administratīvā procesa kārtībā.

[5] Administratīvais akts ir uz āru vērsts tiesību akts, ko iestāde izdod publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu vai personām, nodibinot, grozot, konstatējot vai izbeidzot konkrētas tiesiskās attiecības vai konstatējot faktisko situāciju (Administratīvā procesa likuma 1.panta trešā daļa). Līdz ar to, lai atzītu, ka pārsūdzētais lēmums daļā par 1.veicamo rīcību ir administratīvais akts, ir jākonstatē, ka tas rada pieteicējai tiesiskas sekas, proti, nodibina, groza, konstatē vai izbeidz konkrētas tiesiskās attiecības vai konstatē faktisko situāciju.

Pārbaudījusi lietas materiālus, senatoru kolēģija konstatē, ka 1.veicamā rīcība nerada pieteicējai jaunas tiesiskās sekas, bet tikai informatīvi norāda uz tiesiskajām sekām, kas radītas jau ar atļauju. Proti, pienākums nepieļaut konkrēto piesārņoto notekūdeņu nonākšanu kanalizācijas tīklos pieteicējai noteikts jau ar atļauju, un iestādes lēmuma tiesiskuma pārskatīšana šajā daļā nozīmētu pārskatīt ar atļauju noteikto nosacījumu tiesiskumu. Lūdzot atcelt pārsūdzēto lēmumu šajā daļā, pieteicēja faktiski lūdz atcelt atļaujas nosacījumus. Tomēr, ja pieteicēja nepiekrita ar atļauju noteiktajam konkrētajam pienākumu apjomam, tā bija tiesīga likumā noteiktajā termiņā un kārtībā apstrīdēt un pārsūdzēt atļauju. Šobrīd atļauja ir kļuvusi neapstrīdama, līdz ar to pieteicēja to vairs izdarīt nevar.

[6] Pieteicēja neapstrīd to, ka 1.veicamā rīcība dublē atļaujas nosacījumus. Blakus sūdzības pamatā ir iebildumi par 1.veicamās rīcības tiesiskumu pēc būtības, proti, pieteicēja iebilst, ka nav norādīts pamatojums un lietderības apsvērumi, kāpēc tieši pieteicējai jāaizliedz nodot kanalizācijas ūdeņus, kādi pierādījumi apliecina šādu nepieciešamību, kā arī vai mērķi – pieļaujamās notekūdeņu koncentrācijas – nav iespējams sasniegt ar privātpersonas tiesību mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Pieteicēja argumentē, ka tiesa pēc būtības nav vērtējusi ar AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS” noslēgtā līguma noteikumus attiecībā uz nododamajiem notekūdeņiem un ka šobrīd jau tiek īstenoti nepieciešamie pasākumi, kā rezultātā notekūdeņu piesārņojuma koncentrācijas tuvojas normas robežām. Tāpēc, pieteicējas ieskatā, nav pamata uzlikt pienākumu šos notekūdeņus apsaimniekot tikai kā bīstamos atkritumus.

Senatoru kolēģija vērš pieteicējas uzmanību, ka norādītajiem argumentiem nav nozīmes, apsverot jautājumu par pieteikuma strīdus daļā pieļaujamību, jo tie ir vērsti uz 1.veicamās rīcības un atļaujas nosacījumu tiesiskuma pārskatīšanu pēc būtības. Līdz ar to tie ir atstājami bez ievērības.

[7] Pieteicēja uzskata, ka lēmuma struktūra pati par sevi norāda, ka 1.veicamā rīcība pieteicējai rada pienākumus. Proti, iestāde 1.veicamo rīcību ir norādījusi nevis pamatojuma un lietderības apsvērumu sadaļā, bet gan pie uzdotajām veicamajām rīcībām, tālāk cita starpā brīdinot, ka, ja pieteicēja nebūs labprātīgi izpildījusi lēmumu, iestāde uzsāks lēmuma izpildi piespiedu kārtā. Pieteicēja lūdz ņemt vērā, ka piespiedu izpilde var tikt uzsākta pēc katras neizpildītās rīcības. Tādējādi iestāde ir izdevusi administratīvo aktu, kurā 1.veicamā rīcība dublē atļaujas prasības, turklāt paredzot piespiedu naudas piedziņu, ja rīcība netiks izpildīta.

Minētais nav pamatots.

Pirmkārt, strīdus rīcības tiesiskā daba ir vērtējama pēc tās satura, nevis atrašanās vietas pārsūdzētajā iestādes lēmumā. Nozīme ir tam, ka 1.veicamā rīcība nerada pieteicējai tiesiskas sekas un neuzliek jaunus pienākumus, nevis tam, ka tā ir norādīta pie uzdotajām rīcībām. Otrkārt, arī apstāklis, ka strīdus rīcības neizpildes gadījumā būs iespējama tās piespiedu
izpilde, nemaina secinājumu, ka tā nenodibina jaunas tiesiskās attiecības. Jautājums par to, vai administratīvais akts piespiedu kārtā tiek izpildīts pareizi, varētu būtu viens no jautājumiem, kas vērtējams, izskatot sūdzību par administratīvā akta piespiedu izpildes tiesiskumu.

[8] Senatoru kolēģija piekrīt blakus sūdzībā paustajam, ka pārējo uzdoto rīcību tiesiskumu nevar vērtēt atrauti no 1.veicamās rīcības. Tomēr minētais nenozīmē, ka 1.veicamās rīcības tiesiskums var tikt atsevišķi pārbaudīts administratīvā procesa kārtībā. Jāņem vērā, ka pārsūdzētais lēmums pieņemts, lai nodrošinātu pieteicējas darbības atbilstību atļaujas nosacījumiem par ražošanas notekūdeņu kvalitāti un bīstamo atkritumu apsaimniekošanu. Proti, lēmuma pieņemšanas mērķis ir panākt, ka pieteicēja ievēro atļaujā ietvertās prasības. Līdz ar to ir pašsaprotami, ka uzdoto rīcību tiesiskumu nevar vērtēt atrauti no atļaujā noteiktajām prasībām.

[9] Nav pamatots blakus sūdzībā norādītais, ka lietas dalībniekiem netika dota iespēja sniegt viedokli par tiesvedības izbeigšanu. Pārbaudījusi lietas materiālus, senatoru kolēģija konstatē, ka lietas dalībnieku viedoklis par tiesvedības izbeigšanu tika noskaidrots 2021.gada 6.oktobra tiesas sēdē, un pieteicējas pārstāve sniedza viedokli, ka šajā daļā tiesvedība nav izbeidzama (*lietas 4.sējuma 205.lapa*).

[10] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka pieteicējas blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota. Minētais atbilstoši Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantam ir pamats atteikumam to izskatīt.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu, 324.panta pirmo daļu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

Atteikt izskatīt AS „Olaines ķīmiskā rūpnīca „BIOLARS”” blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 23.decembra spriedumā ietverto lēmumu izbeigt tiesvedību daļā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore V. Kakste Senatore L. Slica Senatore R. Vīduša